

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. VI.—N:R 39.

WINNIPEG, MAN., den 29 SEPTEMBER 1898.

LÖP. N:R 238

Resebref.

(Forts.)

Endast 8 timmar i Montreal. Huru används tiden bäst? En visit upp på "Mount Royal", hvilket tackvare järnvägen går mycket lätt för sig, affärsbesök, en tur omkring staden för att bese flere intressanta byggnader, besök hos gamla bekanta m. m. tydde den korta tiden, så att då Grand Trunk tåget afgick kl. 4. det kändes skönt att få slå sig ned och hvilas de trötta apostlabästarna. På afstegen vid 9 tiden ankommo vi till Waterville, hvarest C. O. S. har sitt hem i en synnerligen förtjusande del af Quebec's "Eastern Townships". I sällskap med flere andre svenskar bor han där som präst i guld. Jag har ännu ej i Canada sett så många välmående svenskar på en gång. De med fraktkärl omgifna husen äro välbygde och elegant inredda. Landbruket är dock där mera bekymmersamt än i västern. Gudsdel måste köpas hvarje år, ty annars bära fälten ej goda skördar. En körtur femton mil in emellan olika stora herrgårdar på en god väg, kantad med stora lummiga träd, var extrafriskt nöje. De fina mangårdsbyggnaderna, de stora välbygde uthusen och ladorna, de utmärkta rasdjuren, som här och där sågos betade i de yppiga klöfverfälten, stora hundar af sockerlönn, hvarifrån farmaren tappar saften år efter år, allt detta i förening med landets naturskönhet, — kullar, dalsänkningar och små vattendrag, — bildade en taffa, hvars intryck endast sent kan glömmas.

Tiden tillät emellertid endast ett kort besök i Mr Swansons hem, hvarest, trots närvaron af en engelsk husfru, den gamla svenska gästfriheten råder. Efter en sista blick på det idylliskt belägna Waterville föredes vi af det pustande tåget till Sherbrook, hvarest jag skulle åter begagna C. P. R. för att nå Nova Scotia. Utställningen höll just på att öppnas i Sherbrook, hvilket gaf mig tillfälle att se en mängd vackra kreatur.

Sherbrook är en liflig och vacker stad med flera fabriker, hvilka drifvas förmedelst ett praktigt vattendrag.

Resan från Sherbrook till St. John, New Brunswick, erbjuder ej mycket af intresse. Staden själf däremot med sin fina hamn, de många fartygen och kajerna, förde mig tillbaka till barndomen, då man lärvalde barfota i Gefle hamn för att tigga "käx" och skeppknallar. Genom New Brunswick gick det sedan förbi vackra landtäckningar, hvarest hö syntes vara förmästas produkten, till Picton, min resas mål.

Den lilla staden, något sömnig, ligger förtjusande: Här funnos stora skeppbyggerier, så länge träfartygen uteslutande nyttjades. De moderna järnfartygen hafva emellertid utträngt de förra och dödat — på dens plats liflig industri. Den utmärkta hamnen erbjuder ett lugnt skydd mot oceanens stridiga böljor. Huru skönt det kändes att ån en gång bada i det salta vattnet samt sogla i en lotsbåt, kan lättare tänkas än beskrivas.

De få dagarna svunno hastigt hän och snart bar det af mot västern.

Då man nalkas Montreal från St. John finnes ej så litet öppet slättland. Där fick jag prof på, huru kär den vidsträckt prärien blifvit, ty vid åsynen af denna slättmark började mitt hjärta klappa hastigare. Resan gick vidare till Toronto genom både sparsamt och väl befolkade trakter i provinsen Ontario. På flera farmar hade hvetet såtts mellan de ännu kvarstående trädstubbarne. Jag undrade i mitt stilla sinne, hvad de, som beklaga sig öfver några videbuskar skulle säga, om de voro nödsakade att kämpa sig fram genom urskogen likt Ontarios söner gjort och ännu få göra. Efter tre dagars vistelse i Toronto, kyrkornas stad, hvars välskötta gator och offentliga

platser gifva ett godt intryck, bar det i väg hem.

Jag måste nu afsluta dessa få osammanhängande betraktelser. Orsaken, hvarest de skrivits är, att, om möjligt, söka visa våra i Västern, framtidens land, boende landsmän, att det icke är så värt illa beställt med västern, som man sökt inbillas dem. Landet har de största resurser och är i alla afseenden ett godt land. Vi hafva en torr och kall vinter medan de i östern och yttersta västern hafva det fuktigt. Vi hafva i allmänhet ett härligt solsken och hög, ren och stärkande luft. Skilnaden är märkbar och många gånger kände jag mig betryckt på grund af tunga atmosfären. Dessutom kan man uti på prärien finna tillfredskligt rum att vända sig på utan trampa folk på tårna, hvilket ej alltid går för sig i de trängre kretsarne i östern.

JOHN E. FORSLUND.

Undervisningssystemet i Manitoba.

Manitoba har, ehuru en ung provins, ett väl utveckladt skolsystem. Detta är en viktig sak för invandrande. I hvar och en af de äldre och tätare befolkade delarne af provinsen finnas skolor; de sig ständigt spridande nybyggena förses likaledes så fort sig göra låter med nödiga skolor. Undervisningen är fri; på flere ställen nyttjas skolhuset som kyrka, i synnerhet där nybyggarne äro fåtaliga.

Skollagen är ytterst enkel och lätt att efterleva. Municipalrådet har rätt att bilda o. omgestalta skol distrikten. Ett distrikt kan organiseras, där 10 barn i skolåldern (5-16) finnas, men intet distrikt får omfattas mer än 20 kv. mil. De för skolhusets byggnad nödiga penningarne kunna erhållas från regeringen mot obligationer, hvilka utställas af municipalitet. Summan får emellertid ej öfverstiga \$700,000. Regeringen lånar det fulla beloppet och obligationerna äro betalbara på 10 år samt bära 6% ränta.

Skolor underhållas genom anslag från regeringen, municipalitet samt genom utaxering i distriktet. Regeringen ger för hvarje lärare \$130 pr år eller, om skolan ej hålles öppen hela skolåret, i proportion däraf. Municipalitet ger \$240 på lika villkor och resten utaxeras i distriktet. Genom denna anordning sätts nya och mindre bemädlade lokaliteter i stånd att öppna skolor, om sak, som de ej kunde göra, om hela kostnaden skulle bäras af distriktet.

Regeringens kontroll garanterar god undervisning. Regeringen ger sitt anslag endast med den uttryckliga föreskriften, att skolorna sköts enligt undervisningsdepartementets föreskrifter, hvilka bestämma, att endast vissa böcker skola nyttjas samt att lärare och lärarinnor skola vara behörigen examinerade. Examina hållas en gång om året, hvarest de, som godkänns, passera seminariet, innan de tillåtas börja undervisa.

Skoldistrikts affärer skötas af 3 gode män (trustees), som väljas på 3 år. De första väljas sålunda: en för ett år, en för två och en för tre, hvadan val af en trustee hålles hvarje år.

I städerna finnas större skolor i hvilka undervisning meddelas i flere ämnen. Dessa kallas Intermediärläro och mottaga större anslag från regeringen.

Högre undervisning meddelas i elementarskolor, högskolor och Manitobas universitet.

CANADA.

— En kapprodd för ett vad på \$5,000 ägde rum vid Halifax den 22 dennes. Täflarne voro bröderna Lynch från Halifax i en båt samt Durnan från Toronto och Rice från Brockville. Halifaxarne segrade.

Quebec.

— Hochelega bank anslag \$200 till 800 själamessor öfver en affiden banktjänstemän.

— Domaren Dugas, som efterträder domaren McGuire i Yukon afreste den 22 dennes till Dawson City.

— Franska republikens president har med anledning af Champlainmonumentets invigning begett olika grader af hederslegioner på ett antal fransmän i Quebec.

— Mr Clarke Wallace, tullminister i Sir Chas. Tupper kabinet, har utsetts af Manufacturers Association att bevaka dess intressen vid den nu pågående internationella konferensen.

— Aftäckningen af Champlain monumentet ägde rum under stora högtidligheter och största entusiasmen. Premierministern Sir Wilfrid Laurier höll ett glänskande tal på franska, hvarest de olika föreningarna frambröto sina hyllningar.

— C. P. R:s inkomster för tredje veckan i September voro \$550,000 mot \$538,000 i följ.

Dominion regeringen har beslutit bygga permanenta fyran längs St. Lawrence floden, hvarest genom navigationen kan börja tidigare och sluta senare än nu är fallet.

Ontario.

— Svinkolera i Ottawas närhet har nu börjat att aftaga.

— Landets affärer fortfara att visa samma uppsving under augusti som under föregående månader. Omsättningssumman öfverstiger följande med \$3,000,000.

— Flera försändningar af flask och skinkor till London hafva utfallit ofördelaktigt på grund af köttets dåliga beskaffenhet. Då detta anses bero på djurens utfodring kommer åkerbruksdepartementet att försöksvis föda ett antal svin för att om möjligt finna och motarbeta orsakerna till det dåliga resultatet.

— Henry O'Brien, som nyligen arresterades i Portage la Prairie, dömdes till 5 års straffarbete för manggiffte. Allmänna åklagaren beskydde honom för att hafva två hustrur, medan han själf medgat sig hafva tre.

— C. W. Jones från Woodstock anlade sak mot Grand Trunk för skador erhållna från ett frakttåg. Bolaget dömdes att betala \$3,750 och rättegångskostnader.

— Guvernör Aberdeen har underdecknat dödsdomen öfver tre indianer, som skola hängas den 1 november i Dawson, för mord å guldsökande på väg till Klondyke. En annan Klondykeördare, E. Henderson, skall hängas samtidigt.

— Rat Portage. Arbetet å Hilliards nya operahus pågår med all lifver.

Regina grufvans schakt har nu nått ett djup af 434 fot, Sultan 410 och Foley 400.

Olive grufvan har köpt en stampkvarn, som förut ägdes af John Berg i Rainy Lake.

Pastor G. S. Larson härstades har erhållit kallelse till sv. luth. Concordia församlingen i Concord, Nebr.

— En cyklor rasade den 26 d:s omkring Merriton och St. Catharines. 3 personer dödades och ett stort antal sårades.

Manitoba.

— 13,000 fannar ved ligga färdiga för utskoppning från Tyn dall.

— Genomsnittsskörden i Portage la Prairie distriktet väntas blifva mellan 25 och 30 bu. pr acre.

— Från Neepawa kommer den hugnade underrättelsen, att skörden utfallit mycket bättre än väntadt var.

— De nya städerna längs N. P. banans Belmontbibana kommer att heta Dunrea, Minto och Elgin. Bananläggningen fortgår med all hast.

— Genom ställningens församling upstod eldsåda på Tillies i Rockwood farm, hvarigenom ett nytt stall, tre hvetestackar, en kviga och ett antal hvetestackar gingo förlorade.

— 100 homestead hafva i år upptagits längs gränsen till För-enta Staterna.

— Dauphintåget afgår hädanefter från Portage la Prairie kl. 10.15 istället för 10.45.

— En ung man, Wm Black från Minnedosa, dödades af blixten i Franklin. Han befann sig vid tillfället i en stall dörr.

— En hafvig storm åtföljd af åska rasade omkring Portage la Prairie sistlidne fredag. Askar kräflade tvne öfver, två arbetare från Ontario, hvilka tagit tillflykt till ett stall. Sex hästar dödades likaledes.

— Svåra skogseldar omtalas omtalas från Svan River distriktet.

— Sista veckans regn hindrade tröskning och stackning. Det nu rådande vackra vädret tros kunna att förbättra sakerna.

— Skörderesultat. Mr Wishart, Dauphin, tröskade öfver 40 bu. pr. acre från ett 75 acre falt.

Mr Archie McPhail, Brandon, har en genomsnittsskörd af något öfver 36 bu. pr acre.

Geo. Peckovers farm vid Carman, i sektion, kommer att gifva 5000 bu. hvete utom hafre och korn.

— Ernst Mathews, en 8 årig gosse nedhoppade under lek från ett stalltak. Han hade en pinne i munnen och i fallet drefs denne genom halsen. Doktorn drog ut den en timme efter. Det är tvifvelaktigt, om gossen kan lifva.

N. W. Territorierna.

— Hutton block i Edmonton nedbrann härom dagen.

— Chefen för beridna polisen, öfverste Herchmner, ligger sjuk i tyfus.

— En nattvakt å Windsor hotel tog sig för att röfva en af hotellets gäster. Han dömdes den 23 till två års fängelse.

— Dr Patrick, M. L. A. för Yorkton distriktet, har i ett intervju med Free Press förklarad, att Manitobas önskan att kontrollera landt mellan dess norra gräns och Hudsons Bay är ganska rättvis samt att den nyligen upplösta församlingen i Regina också biföll samma. Däremot motsätter sig doktora all flyttning västerut af Manitobas gräns.

— Död i en lastvagn påträffades Andrew Tetsko. Han hade krupit in för att tjuftaka och somnat af. Under växling hade lasten, som utgjordes af stälkenor, troligen glidit och injalkat den unge mannen, som enligt i hans fickor påträffades papper var endast 18 år gammal.

— På annat ställe i dagens tidning läses Mr Greene's i Red Deer upprop till valmännen i Red Deer distriktet. Mr Greene har varit bosatt i Red Deer många år, hvarest han tagit framstående del i i allmänna affärer och gjort sig väl känd. Landsmännen i Red Deers närhet hafva vid många tillfällen njutit af hans erfarenhet och äro därför i tillfälle att känna hans duglighet.

Mr Greene har alltid visat stort intresse för vår nation och alltid sökt lära känna vårt folks skaplynn. Enligt vår mening skulle herr Greene väljas, ty vi hafva i honom lärt känna en "hustler" och vaken medborgare.

† LUTS-GUV. M. C. CAMERON.

Telegram i måndags bragte nyheten om guvernörens död. Alla offentliga byggnader i Regina flaggade på half mast.

Guvernör Cameron har varit sjuk en längre tid i sitt gamla hem i Ontario.

Den afidne var under flere år medlem i Dominion parlamentet för olika distrikt i Huron County. Han var en skarp debattör samt starkt liberal i sina åsikter. Hans mänskligt att döma förtidiga bortgång är så mycket mer beklagensvärd som han börjat förstå och lifligt intressera sig för Territorierna och dess behof.

— Vid lagstiftande församlingens upplösning yttrade sig domaren Richardson, som f. n. sköter administrationen på följande sätt:

Vid afslutningen af kammarens förhandlingar önskar jag uttrycka mitt deltagande för guvernören med anledning af dens sjukdom, som hindrar hans närvaro.

Med största nöje ber jag få erkänna, att kammaren med allvar och noggrannhet öfverlagt de många förslag, som förelades, och hvilka antagande måste blifva af största nytta för Territorierna. De kommissionärer, som f. n. äro sysselsatte med att ordna och sammandraga de olika lagarna måste också draga fördel däraf.

De anslag, som voterats äro tillräckliga för ett ekonomiskt och noggrant skötande af de territoriella affärerna.

Konstbevakningslagstiftning kan ej annat än bidra till både åkerbrukets och boskapskötselns uppsving.

Jag kan ej annat än med glädje se framtiden till mötes under förhoppning, att resultatet af årets rika skörd må blifva de bästa möjliga.

Då jag nu hemförlofvar kammarens ledamöter, hvilka uppdrag som lagstiftare snart komma att upphöra, måste jag tillfoga, att edra bemedlanden finna sin bästa belöning i Territoriernas märkbara framskridt.

British Columbia.

— Peter Grice mötte en förskräcklig död i Victoria, i det en vedsägningsmaskin bokstafligen slet hans hjärta ur kroppen.

— Affärsverksamheten i Vancouver beskrifves som synnerligen liflig och utsikterna för den när-

maste framtiden äro synnerligen ljusa.

— 65 "klondikare" återvände den 26 d:s till Vancouver. Största delen af dem hade inga penningar. Ett par hade kommit öfver Edmonton vägen, hvilket tog dem ett år. De säga att tusentals män äro ännu på samma stig, som de voro.

— En koppargrufva såldes nyligen vid Burard Inlet för \$24,000.

— Ett upprop om hjälp för de som berättas vara strandsatta på Klondike vägen via Ashcroft har utfärdats i "the Colonist."

Utlandet.

Kajseren af Kina synes ej hafva någon lätt "plais". Häromdagen tog sig hans gamla mamma före att afätta honom för att själf föra tyglarne.

Hvetesköörden i Frankrike har utfallet så rikligt, att intet hvete väntas behöfva importeras i år.

En grufveexplosion inträffade i en kolgrufva i närheten af Brownsville Pa. Ett femtiotal män som ej hunno ut i tid antagas alla hafva omkommit. Senare underrättelser meddelas, att alla arbetarne räddades så när som på 8.

New Zealands regering har utfäst en belöning af \$10,000 för den som framställer den bästa metoden att bearbeta der inhemska kampan.

De spanska trupperna ha börjat hemskickas från Porto Rico. De amerikanska trupperna intaga de ställningar, som uppgifvas af spanjorerna.

Den spanska befolkningen fortfarande visa sig ogynnsamt stäm mot de återvändande krigarne. Totala skymsfades offentligen vid en järnvägsstation, hvarjemte Amiral Cervera beklagade sig öfver det kalla bemötande flottans manskap rönt.

Frankrike befinnar sig fortfarande i högsta spänning på grund af Dreyfus affären. Det börjar nu synas klart, att Deyfus dömdes på grund af falska dokumenter. Upphetsningen är stor.

Kvarlevforna af Kristoffer Columbus uppräddes i Havana den 26 d:s närvaro af general Blanco, biskopen och andra dignitärer.

Vesuvius utbrott tilltaga i våldsamhet och omfång.

Kinesiska frågan börjar åter antaga oroväckande drag. Enkekajserinnan har lofvats 10,000 ryska trupper, hvilka den engelska flottan har befällning att hindra landstiga.

Sir Herbert Kitchener har skingrat den sista dervishstyrkan vid Gedaref.

Högtryck kommer nu att användas för att tvinga sultanen att gifva in för stormakternas begäran. Turken skall helt enkelt fördrivas från Kreta enligt stormakternas sista beslut.

Dreyfus affären kommer ändligen att ventileras inför publiken. Kabinetet har nämligen beslutit att låta revidera domen och alla dokument i frågan skola underkastas granskning.

Missuppfattning. Presten (som visar er besökande dam omkring i kyrkan): — Nu, fröken, har ni sett orgeln, dopfonten och skeppet. Nu skall jag föra er till altaret.

Damen: — Åh, detta kommer så oväntadt.